

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

זארא-ב

שיחות קודש
מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
ה' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

חלק משיחות ש"פ וארא, כ"ח טבת, מבה"ח שבט ה'תשנ"ב

– בקשר לפטירת הרה"ח וכו' ר' משה יצחק ע"ה העכט* בערב שבת –

לו וכו', מת מחולי מעיים סימן יפה לו מפני שרובם של צדיקים מיתתן בחולי מעיים, א"ל אנא אתורה ומצות קא בכינא⁴.

וצריך להביא: למה לו לר' חייא להביא הברייתא בשלימות ללא צורך, דהא מרישא דברייתא, מת מתוך הבכי סימן רע לו, די לו לשלול בכייתו של רבי?

4) דודאי מי שבוכה מפני יראת מיתה* סימן רע הוא לו, אבל אני בוכה על תורה ומצוות שיתבטלו ממני, כדאמרינן במתים הפשי מן המצוות (תרא"ג מהרש"א). וכה"ג מצינו במרע"ה שזלגו עיניו דמעות בשעת מיתתו, כדאיתא בב"ב דף ט"ו גבי שמונה פסוקים שבתורה שהקבי"ה אומר ומשה כותב בדמע, לפי שנתאה משה לקיים המצות התלויות בארץ, כדאיתא סוף פ"ק דטוטה (עיון יעקב).

וראה גם אדר"נ שם, ג (ועד"ז בסנהדרין סח, א): „כשחלה רבי אליעזר אותו היום ערב שבת הי' . . אמר אוי לי על שני זרועותי אלה ב' ספרי תורה שנפטרין מן העולם, שאם יהיו כל הימים דיו וכל קנים קולמוסים וכל בני אדם בלברין אינן יכולין לכתוב כל מה שקריתי ושנתי . . ולא חסרתי [נ"א: מן התורה] אלא כאדם שטובל אצבעו בים כו", היינו, שהצטער (אוי לי") על כך שלא יוכל להמשיך לעסוק בלימוד התורה (נוסף על החסרון בנוגע לתלמידים שלא יוכלו ללמוד ממנו תורה), כיון שכל ריבוי התורה שלמד עד עתה אינו אלא, כאדם שטובל אצבעו בים".

5) ראה עין יוסף שם – בביאור סברת המקשה דלא אסיק אדעת' דלישני לי' כדמשני בקדמיתא איפוך, עיי"ש.

* ושאינו בכייתו של ריב"ז (נוסף לכך שלא היתה בשנת פטירתו ממש (ראה שוה"ג להנחה 8)) שלא היתה מפני המיתה עצמה, אלא „מאימת משפטו" של מ"ה הקבי"ה (ברכות כח, ב ובפרש"י), ולכן לא שאלו תלמידיו מהא דמת מתוך הבכי סימן כו", דקאי על הבכי מיראת המיתה עצמה.

א. בסוף מסכת כתובות! שנינו „מת בערב שבת סימן יפה לו" (שיכנס למנוחה מיד²).

והתחלת הענין: „כשחלה רבי נכנס ר' חייא אצלו ומצאו בוכה, אמר לו רבי מפני מה אתה בוכה, והתניא מת מתוך השחוק סימן יפה לו מתוך הבכי סימן רע לו, פניו למעלה כו', פניו כלפי העם כו', פניו צהובין כו' מת בערב שבת סימן יפה

* מראשוני השלוחים של כ"ק אדמו"ר מהור"י צ (ויבדל"ח"ט – כ"ק אדמו"ר שליט"א) בארה"ב, מנהל מוסדות חב"ד בניו הייבן קונטיקט (וראה לקמן ס"ו). המו"ל.

1) קג, ב (וראה גם אדר"ב פכ"ה, ב). וראה לקמן סוף ס"ג.

2) פרש"י שם. ובשיטה מקובצת שם: „בעת מנוחה מת וקא מעייל לאלתר במנוחה וקא מינצל מחיבוט הקבר". וראה גם ראשית חכמה שער היראה פ"ב פ"ג. ובכתבי האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה כג. ועוד) ש, כל הנקבר בערב שבת כו' אינו רואה חיבוט הקבר כי קדושת שבת מפריד ממנו הקליפה בלי צער חיבוט הקבר כו". וראה עיון יעקב שם, שאדה"ר מת בערב שבת (שמצינו שאמר הקב"ה לאדם ביום אכלך ממנו מות תמות, ובאמת לא מת באותו יום, וצ"ל דהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום, ובע"ש נולד ובע"ש מת), וכן משה, שקיים כל התורה כולה ומת בעטיו של נחש, מת בערב שבת* (ראה תורה"ה מכאן – מנחות ל, א (מסדר עולם) ועוד). ולכן מת בע"ש סימן יפה לו, שלא מת בחטא עצמו רק מחטא של אדה"ר.

3) ומ"ש בהמשך הסוגיא „איפוך" (שר' חייא חלה ורבי נכנס אצלו), הרי מוסיף לאח"ז „לעולם לא תיפוך כו'".

* ולמ"ד שמת בשבת (תוס' סם – בשם ר' שר שלום גאון. ועוד) – י"ל שמת בליל שבת שחשיב גם ערב שבת, כיון שבקדשים הלילה הולך אחר היום (עיון יעקב סט).

כיון שרבי עצמו מת בערב שבת¹², היינו, שנוסף על הסימן יפה דמת מחולי מעיים, ה' אצל רבי גם ה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת".

ובטעם הדבר (הצורך בכ' סימנים יפים) יש לומר - שגם לאחר ששילת הסימן רע ד"מת מתוך הבכ"י מצד כוונתו ומחשבתו של רבי, "אנא אתורה ומצות קא בכינא", יש צורך לשלול ה"קס"ד ד"סימן רע" בבכ"יתו של רבי כפי שנראה בחיצוניות ובגלוי (שהרי אין אדם יודע מה שבלבו של חבריו¹³) - ע"י הוספת עוד "סימן יפה" (נוסף על הסימן יפה דחולי מעיים, גם הסימן יפה דמת בערב שבת), שני סימנים יפים כנגד ה"קס"ד ד"סימן רע" בבכ"יתו של רבי.

ב. וצריך ביאור בגוף הענין:

הוספת הסימן יפה דמת בערב שבת שוללת רק ה"סימן רע" ד"מת מתוך הבכ"י", אבל (לכאורה) אינה מבטלת

ויש לומר⁶, שבהזכירו כל הברייתא (עד סיומה) היתה כוונת ר' חייא להחליש (ולבטל) הסימן רע שבבכ"יתו של רבי (ש"מצאו בוכה")⁸, כיון שיש לו גם הסימן יפה שבסיום הברייתא: "מת מחולי מעיים סימן יפה לו מפני שרובם של צדיקים מיתתן בחולי מעיים"¹⁰, שהרי רבי חש ומת מחולי מעיים¹¹.

ויש להוסיף ולבאר גם שייכותה של הבבא, "מת בערב שבת סימן יפה לו" -

6 ראה עץ יוסף שם.

7 גם לפני תשובתו של רבי, "אנא אתורה ומצות קא בכינא".

8 לפי סברתו של ר' חייא שחשש שזוהי שעת פטירתו, שלכן אמר לו, "מפני מה אתה בוכה והתניא מת כו", אף שלפי האמת לא היתה אז שעת פטירתו (שעל זה מדובר בהתחלת הסוגיא קג, א): "בשעת פטירתו של רבי אמר כו", ואז לא ה' בוכה".

9 דלא כבבא דר"נ (שם, ב) שהסיום הוא ב"מת במוצאי יום כ".

10 "שמת יסרין ביסורין ומתמרקין עוונותיהן" (פרש"י שבת קיח, א. וראה מסכת שמחות ספ"ג. בר פס"ב, ב*), "למרק אכילה מן המעיים להיות נקיים וטהורים כמלאכי השרת" (פ"י התוס' - שבת שם**).

11 ראה בהמשך הסוגיא קד, רע"א ובתוד"ה ומנה. סדה"ד בערכו.

12 ראה ירושלמי כלאים פ"ט ה"ד. כתובות פ"ב ה"ג. סדה"ד שם.

13 פסחים נד, ריש ע"ב.

הגליון) מציין לב"ר פס"ב («החסידים הראשונים היו מתייסרין בחולי מעיים . . . שהחולי ממרק» וכ"ה במסכת שמחות שם, ומסיים: כדי שיבואו זכאין לעוה"ב), כלומר, ש"חולי מעיים" הוא לא "למרק עוונותיהם", אלא "למרק אכילה מן המעיים כו" (ועפ"ז מובן שהמירוק נעשה ע"י חולי מעיים דוקא, משא"כ לפי רש"י ה"ז שייך לכל ענין של חולי ויסורים). אבל, ההוספה («להיות נקיים וטהורים») כמלאכי השרת" אינה בב"ד שם.

וי"ל שהמקור הוא ביומא (ד, ריש ע"ב): "לא בא הכתוב אלא למרק אכילה ושת"י שבמעיו (של משה בעלייתו להר) לשומו כמלאכי השרת" (ומ"ש "כי יש במדרש כו" - כי ביומא מדובר אודות מירוק אכילה ושת"י ע"י העדר האכוש בעליית משה להר, ובמדרש נתפרש ענין זה בנוגע למיתת צדיקים מחולי מעיים).

* ראה גם הגהות יעב"ץ לברכות שם («כשחלה ריב"ז כו' התחיל לבכות וכו' בשעת פטירתו אמר להם פנו כלים כו' והכינו כסא כו") - ש"א (בשעת פטירתו) לא ה' בוכה" ומ"ש באדר"נ (שם, א) «בשעת פטירתו של ריב"ז ה' מגבי קולו ובוכה" - י"ל שאין זה בשעת פטירתו ממש, אלא סמוך לפטירתו, שהרי לא"ז "הוא ה' אומר פנו הבית מפני הטומאה והכינו כסא לחזקי' מלך יהודה" (כהסיום גם באדר"ג), שתוכן אמירה זו שייך לשעת הפטירה ממש (כפשוט), ואז לא ה' בוכה.

* ושם: "כל מי שנאמר בו גויעה מת בחולי מעיים".

** ושם: "פ"י בקונטרס למרק עוונותיהם, ור"י אומר כי יש במדרש למרק כו", ובענין משפט (על

יעשה אותם האדם וחי בהם", ו"לא שימות בהם", שלכן פיקוח-נפש דוחה כל התורה כולה¹⁹, כיון שהשלימות ע"פ רצונו של הקב"ה בתורתו²⁰ היא בחיי הנשמה בגוף דוקא!?

ויש לומר נקודת הביאור בזה - שה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת" מורה ומדגיש תיקון הענין הבלתי-רצוי שבכללות ענין המיתה, ובמילא מתבטלת (ומתתקנת) גם סיבת בכייתו של רבי על ביטול התומ"צ, כדלקמן.

ג. ויובן בהקדים ביאור התחלת ושורש הענין ד"מת בערב שבת סימן יפה לו" - כפי שהי' בערב שבת הראשון:

בערב שבת הראשון, יום הששי לבריאת העולם, יום ברא אדה"ר, הי' מעין ודוגמת ענין המיתה²¹ - "ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן"²², ש"שינה" היא, "אחד²³ מששים למיתה"²⁴.

ואף שתרדמה ושינה הו"ע בלתי-רצוי לכאורה, סילוק החיות (אחד מששים למיתה), הי' "סימן (שגורם)²⁵ ומביא

(ומתקנת) הסיבה לבכיתו של רבי, "אתורה ומצות קא בכינא", ביטול התומ"צ לאחרי המיתה, שבנוגע לענין זה אין חילוק (לכאורה) אם המיתה היא בערב שבת או בשאר ימי השבוע!?

וכמודגש בדברי הגמרא¹⁴ אודות מיתת דוד המלך שביקש למות בערב שבת (דיש לומר שהי' חפץ גם בהמעלה ד"מת בערב שבת"¹⁵), ואמר לו הקב"ה "כי טוב יום בחצריך מאלף"¹⁶, טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח", היינו, שמעלת העסק בתומ"צ אפילו יום אחד בלבד גוברת על המעלה ד"מת בערב שבת".

ועוד ועיקר:

איך שייך לומר באמיתיות (בתורת-אמת), "מת בערב שבת סימן יפה לו" (ועד"ז בשאר אופני מיתה שעליהם נאמר "סימן יפה לו") - "סימן יפה" ביחס למאורע של מיתה, היפך החיים, והיפך הטוב בתכלית ע"פ התורה, תורת חיים, "חיינו ואורך ימינו"¹⁷, וכמ"ש¹⁸ "אשר

14 שבת ל, סע"א.

15 כלומר, נוסף על עיקר הבקשה בשלילת המיתה ביום השבת (כש"אמר לו (הקב"ה) בשבת תמות), נכלל בבקשה גם ענין חיובי* בנוגע לתיום המבוקש, כמו "אמות באחד בשבת", ש"שילכו להתעסק בי ובהספד" (פרש"י).

16 תהלים פד, יא.

17 נוסח תפלת ערבית - ע"פ ל' הכי ס"פ נצבים.

18 אחרי יח, ה.

* להעיר ממכות יוד"ז, סע"א (ובחזדא"ג מהרש"א): "אמר דוד לפני הקב"ה, רבשע, שמעתי בני אדם אומרים מתי ימות זקן זה ויבוא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה... אמר לו הקב"ה כי טוב יום בחצריך גוי" - שמה שמעט שבבקשתו להקדים הסתלקותו לערב שבת נכלל הענין החיובי שהקדמת בנין ביהמ"ק.

19 יומא פה, ב, וש"נ.

20 וכמודגש גם בציווי התורה, "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" (ואתחנן ד, טו. וראה ברכות לב, סע"ב ובחזדא"ג מהרש"א), וכיון ש"מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (שמו"ר פ"ל, ט), מחוייב כביכול הקב"ה בשמירת חיי הגוף דכאו"א מישראל.

21 נוסף לכך שהעונש דמיתה כפשוטה נגזר בגלל החטא אדה"ר בערב שבת הראשון, ואדה"ר עצמו מת בערב שבת (ראה לעיל הערה 2).

22 בראשית ב, כא.

23 ברכות נו, ב. וראה גם ב"ר פי"ז, ה.

24 ולהעיר, שמיתה נקראת גם בלשון שינה (ראה ב"ר שבעה"ע 10, ובחידושי רד"ל שם. ועוד).

25 להעיר ש"סימן" הוא (לפעמים) רק דבר המברר, ובעיקר דבר הגורם (ראה בארוכה צפע"ג לרמב"ם ריש הל' מאכלות אסורות (שיעור היומי דעש"ק וכו').

(כי בכ"ה באלול נברא העולם):³³

מבואר בספרי קבלה³⁴ שבכל ר"ה ישנו דוגמת הענין ד', ויפל גו' תרדמה גו' ויישן ויקח אחת מצלעותיו גו' ויבן את הצלע גו' לאשה" - כיון שז"א ומלכות (איש ואשה) תוורין לעמוד בבחינת אהור באהור, כמו בתחילת הבריאה, שנבראו שני פרצופים³⁵, "זכר מלפניו ונקבה מאחוריו"³⁶, וכדי שיחזרו להיות בבחינת פנים בפנים, צ"ל ענין הנסירה, כמו "ויקח אחת מצלעותיו וגו'", "שנבראו שני פרצופים בריאה ראשונה ואחר כך חלקן"³⁵, וקודם הנסירה צ"ל דורמיטא (שינה), סילוק החיות, לצורך בנין המלכות, שתחזור להתייחד עם ז"א פנים בפנים.

ומעין זה ביום ששי שבכל שבוע³⁷ (שהוא כמו יום ששי דששת ימי בראשית)³⁸ - שנעשה הענין דדורמיטא דז"א, ענין הנסירה, שעי"ז נעשה יחוד ז"א ומלכות ליל שבט³⁹.

ועד"ז בנוגע לכללות הזמן דשית אלפי שנין דהוה עלמא, שהם כנגד ששת ימי השבוע - שבאלף הששי, ערב שבת, סוף

דבר) יפה", כיון שעי"ז נעשה תוספת חיות ועד להוספה שהיא באין ערוך²⁶ - כהמשך הכתוב²⁷ "ויקח אחת מצלעותיו גו' ויבן גו' את הצלע גו' לאשה", וזכר ונקבה ברא אותם²⁸, "זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם גו"²⁹, "ויברך אותם גו' פרו ורבו ומלאו את הארץ גו"³⁰, המשכת וגילוי כח האין סוף להוליד בנים ובני בנים עד סוף כל הדורות³¹ - שמלבד החיות של האדם שהיא בהגבלה³², ניתוספה חיות בלתי מוגבלת (תוספת חיות באין ערוך) בהמשך החיות דורעו וזרעו עד אין סוף.

ודוגמתו בכל ראש השנה, שנקבע באחד בתשרי, יום ששי למעשה בראשית

(26 כידוע שהוספה שהיא בערך לדרגא הקודמת יכולה לבוא בהמשך וללא הפסק מהדרגא הקודמת, משא"כ בהוספה שבאין ערוך יש צורך בהפסק (ביטול) דרגא הקודמת, שעי"ז באים לדרגא שבאין ערוך (ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' לו. וש"ג).

(27 שם, כא"כ.

(28 שם א, כו.

(29 שם ה, ב.

(30 שם א, כה.

(31 ועד"ז בנישואי חתן וכלה - כמ"ש בברכות נישואין: "אשר יצר את האדם כו' והתקין לו ממנו בנין עדי עד" (בנין נוהג לדורות - פרש"י כתובות ח, א), וחותם (גם בה) "יוצר האדם" (שהיא ודאי ג"כ נבראת ליצירת אדם לדורות" - חדא"ג מהרש"א שם), "אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה כו'" (משום דשייכא בריאה בחתן וכלה* אמר לשון בריאה בששון ושמחה" - אבודרהם בברכת נישואין ופירושן). (32 לא יותר מאלף שנה - "שכך אמרת לו כי ביום אכלך ממנו מות תמות . . נתת לו יום אחד משלך שהוא אלף שנה" (ב"ר רפכ"ב. וש"ג).

(33 ויק"ר רפכ"ט. ועוד.

(34 ראה שער הכוונות ענין ר"ה. פע"ח שער ר"ה. ועוד.

(35 פרש"י בראשית א, כו. וראה ברכות סא, א. וש"ג.

(36 פרש"י כתובות שם.

(37 ראה סה"ש תורת שלום ע' 13 ובהערה 10 שם. וש"ג.

(38 כמודגש בשירו של יום, "ה' מלך גאות לבש", "ע"ש שגמר מלאכתו ומלך עליהן" (ר"ה לא, א). ולכן נקרא "יום ששי", אף שכבר עברו רבבות ימים משי"ב (ראה לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ).

(39 כפי שהי' צריך להיות אצל אדה"ר, לולי חטא עה"ד והקדמת היחוד בערב שבת (ראה שער הכוונות שם דרוש א'. פע"ח שם פ"ד. ועוד).

(* וי"ל שכולל גם הבריאה חדשה שהיא תכלית הנישואין - לידת הולד.

הלידה (גמר ושלמות היחוד) בעולם גם במין הצומח, כסיום וחותם מסכת כתובות: „עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות“.

ד. ע"פ הביאור בהתחלת ושו"ש הענין ד„מת בערב שבת סימן יפה לו“, יש לבאר גם תוכן הענין בעבודת האדם⁴⁴ – שהרי נוסף על הפירוש כפשוטו⁴⁵, יש גם לימוד והוראה (ככל עניני התורה מלשון הוראה⁴⁶) להאדם הלומד מארז"ל זה⁴⁷ בעבודתו בתור נשמה בגוף לאורך ימים ושנים טובות:

כיון שבערב שבת (לאחרי חצות) ישנו הענין דדורמיטא דז"א, זמן שינה למעלה, ה"ז גם זמן שינה למטה, כפי שמצינו בהנהגת גדולי החסידים (הרה"ח ר' הלל מפאריטש וכיו"ב) לישון בזמן זה (להיות זמן שינה למעלה)⁴⁸.

ויש לומר שזהו"ע ד„מת בערב שבת“ – השינה („אהד מששים למיתרה“) בערב שבת לאחרי חצות.

ו„סימן יפה לו“ – כיון שע"י השינה נעשה חיידוש החיות, כידוע⁴⁹ שבעת

זמן הגלות, ישנו הענין דדורמיטא דז"א, ענין הנסירה⁴⁰, שע"ז נעשה שלימות היחוד דז"א ומלכות (הקב"ה וכנס"י) „ליום“⁴¹ שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁴².

ויומתק יותר שמארז"ל זה (מת בערב שבת סימן יפה לו) הוא קרוב לסיום (גמר ושלמות) מסכת כתובות – כי, „כתובה“ היא לצורך היחוד דאיש ואשה⁴³ (ודוגמתו בהנישואין דהקב"ה וכנס"י), שהיחוד הוא גמר ושלמות (סיום) ענין ה„כתובה“, ולכן, קרוב לסיום מסכת כתובות (לפני ובסמיכות להיחוד) מדובר אודות „מת בערב שבת“, שהו"ע דורמיטא דז"א לצורך הנסירה שעל ידה יהי' היחוד (גמר ושלמות הכתובה) לעתיד לבוא, שאז תהי' שלימות ענין

(40) ראה קונטרס שפת אמת (בסוף אמת ליעקב) אות לה: „חילוק הנסירות . . . בר"ה היא הנסירה הכוללת של כל השנה והוא יותר קשה . . . וצריך תק"ש והתעוררות גדול. ונסירה שהיתה בפורים בזמן מרדכי ואסתר (ראה גם תו"א מג"א צג, סע"א ואילך) הי' צרה גדולה שהחושכו עיניהם של ישראל כנודע, יען היתה נסירה של שבעים שנה של גלות בבל, ובעה"י הנסירה העתידה להיות בזמן שיבוא משיח צדקנו הוא נסירה כוללת . . . כל שיתא אלפי שנה, לפיכך הם כל אותם חבלי משיח כו“.

(41) תמיד בסופה.

(42) ולהעיר מהשייכות לפרשת וארא – שהקב"ה השיב למשה על טענתו (בס"פ שמות) „למה הרעותה לעם הזה“, ששעבוד מצרים הוא הכנה לגילוי שם הוי' במ"ת, כי, „כדי שיהי' בחי' זו בגלוי במ"ת צ"ל תחלה בחי' הסתלקות החיות, למעלה . . . ולכן הי' מתחלה זמן הגלות ושליטת מצרים (רד"ו שנה) מפני הסתלקות החיות למעלה“ (תו"א פרשתנו נו, ד), ועד"ז (ויתירה מזה) בנוגע לגלות זה האחרון, „גם בגלות אדם הוא אריכות הגלות . . . כדי שיהי' . . . לימות המשיח . . . ביתר שאת וביתר עז מבמ"ת כו“ (תו"א שם. וראה גם תו"א שמות נ, סע"ב ואילך).

(43) ראה כתובות נו, רע"א. רמב"ם הל' אישות

פ"י היי, טושו"ע אה"ע סס"ו ס"ג.

(44) נוסף על המבואר בדרושי חסידות ענין הנסירה בעבודת האדם (ראה סה"מ תש"ט ע' 217 בהערה. וט).⁴⁴

(45) שגם בזה צ"ל לימוד והוראה בעבודת האדם – „רחוי יתן אל לבו“ (קהלת ז, ב. וראה רמב"ם הל' אבל ספ"ג).

(46) ראה רד"ק לתהלים יט, ת. גו"א ר"פ בראשית. זח"ג נג, ב.

(47) ראה גם כש"ט סקנ"ז: „מוטר גדול שימות בע"ש, ר"ל לפנות א"ע מכל עסקי עוה"ז כאילו מת כדי לעשות הכנה לשבת כו“.

(48) וראה סה"ש תורת שלום שם, שרבינו הזקן הי' נודם מעצמו, כי, רבינו הזקן הי' בדוגמא שלמעלה, וכיון שלמעלה זמן שינה נעשה כן גם אצלו בדרך ממילא, משא"כ ר' הלל הי' שוכב לישון בזמן זה.

(49) ב"ר פ"ד, ט. וראה פרדרא פל"ד.

כך גם המיתה בערב שבת⁵⁴ היא לצורך תוספת וחידוש החיות⁵⁵.

וההסברה בזה - בשתיים:

(א) אמרו חז"ל⁵⁶, "יעקב אבינו⁵⁷ לא מת . . . מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", שע"י המשך החיים ד"זרעו" (חיים אמיתיים ע"פ תורה, ענינו של יעקב⁵⁸) נעשה, אף הוא בחיים", ויתירה מזה, שהענין ד"הוא בחיים" לאמיתותו, בקיום נצחי (דלא כדבר הנפסק שהוא אופן של "כזב"⁵⁹), מתגלה בהמשך והנצחיות ד"זרעו בחיים" לאחרי פטירתו, שדוקא אז רואים בגלוי הנצחיות (אמיתיות) ד"הוא בחיים". ונמצא, שע"י המיתה נעשה תוספת וחידוש החיות - התגלות הנצחיות והאמיתיות דהחיים⁶⁰.

(ב) ועיקר: הסתלקות החיות דמיתה היא

השינה עולה הנשמה למעלה ושואבת חיים ממקור החיים למעלה, ועי"ז ניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בלימוד התורה⁶⁰ (נגלה דתורה, ובפרט פנימיות התורה, ובאופן של הבנה והשגה כבתורת חסידות חב"ד) מתוך מנוחת הגוף ומנוחת הנפש, ומתחיל תיכף לאחר השינה, שהרי החיוב דלימוד התורה הוא בכל רגע שביום, ובפרט בערב שבת ובסמיכות לכניסת השבת, כיון ששבת שייך במיוחד לתורה, כמארז"ל⁶¹, "דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל"⁶².

ויש להוסיף בדיוק הלשון "סימן יפה לו" - שהשינה בערב שבת שעל ידה נעשה תוספת וחידוש החיות בלימוד התורה, היא, "סימן" (שגורם²⁵ ומביא לתוספת וחידוש החיות בלימוד התורה בתכלית השלימות, בהגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא"⁶³ לעתיד לבוא, "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים").

ה. עפ"ז יש לבאר תוכן המאמר, מת בערב שבת סימן יפה לו" גם בנוגע לפשוטם של דברים:

כשם שהשינה ("אחד מששים למיתה") הראשונה (דאדה"ר) בערב שבת היא לצורך תוספת וחידוש החיות (כנ"ל ס"ג),

(54) החל ממימת אדה"ר - שעל ידו נקנסה מיתה בערב שבת הראשון, ומת בערב שבת (כנ"ל הערה 21).

(55) ויתירה מזה: כיון שהדורמיטא היא לצורך תוספת וחידוש החיות, הרי, ככל שהדורמיטא גדולה יותר, נעשה גם תוספת וחידוש החיות באופן נעלה יותר (ראה גם שפת אמת שבהערה 40) - ששים פעמים ככה.

(56) תענית ה, ב.
(57) להעיר מהשייכות ד"רבי" (שמת בערב שבת, כנ"ל ס"א) ליעקב אבינו - ראה תורת מנחם תפארת לוי יצחק ח"א ס"פ ויחי (ע' רסז). וש"נ.

(58) כמ"ש "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל" (תהלים עח, ה).

(59) ע"ד "נהרות המכובין" שפסולים לקידוש מי חטאת כיון שאינם "מים חיים" (פרה פ"ח מ"ט).

(60) ולהעיר ממאמר ההור"ח"ג ע"א, ב) "צדיקא דאתפטר אשתכח בכלהו עלמין יתיר מבחיוהי", שגם בזה העולם המעשה . . . אשתכח יתיר, כיון שלאחר ההסתלקות, יכול כל הקרוב אליו לקבל חלק מבחי" רוחו שבג"ע הואיל ואינה בתוך כלי ולא בבחי" מקום גשמי" (תניא אגה"ק סי' ז"ך וביאורו) - תוספת וחידוש החיות גם ב"זרעו בחיים", ועי"ז גם ב"הוא בחיים".

(60) שלימות הטוב - "אין טוב אלא תורה" (אבות פ"ו מ"ג).

(61) שבת פו, ב. וראה תו"א יתרו ע, ג. ויקהל פח, א ואילך. ובכ"מ.

(62) ולהעיר, שחידוש החיות וההוספה בלימוד התורה לאחר ועי" השינה הוא בכל לילה (ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1026. וש"ג), אבל, בערב שבת ה"ז באופן נעלה יותר (בהתאם להעילוי בלימוד התורה ביום השבת*), ובנוגע לכללות השבוע.
(63) ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

* ולכן מודגש יותר גם הצורך "לפנות א"ע מכל עסקי עוה"ז כאילו מת כו", כנ"ל הערה 47.

כיון שבערב שבת מודגש שהסתלקות החיות היא לצורך תוספת וחיידוש החיות, הרי, זמן המיתה בערב שבת הוא, סימן יפה לו" שהמיתה שלו היא באופן שמודגש בגלוי (רק) הענין הטוב דתוספת וחיידוש החיות, הן ע"י ההוספה דנצחיות ואמיתיות החיים עי"ז ש, זרעו בחיים, והן ובעיקר ע"י תחיית המתים בסמיכות זמן להקבורה⁶⁵.

ונמצא, ש, סימן יפה" זה מורה ומדגיש תיקון הענין הבלתי-רצוי שבמיתה, ובמילא מתתקנת גם סיבת כבייתו של רבי על ביטול התומ"צ, כי, כשצדיקים קמים לתחי' (בהתחלת ימות המשיח⁶⁶, ארבעים שנה לפני התקופה דתחה"מ דכל בני⁶⁷) ישנו המשך קיום התומ"צ (ואדרבה: בשלימות נעלית יותר - כמצות רצונך⁶⁸), ובפרט להדעות שאין מצוות בטלות לעתיד לבוא (גם לאחר תחה"מ)⁶⁹.

ויש לומר, ששיקור המכוון במארוז"ל "מת בערב שבת סימן יפה לו" בתורה, תורת חיים ותורת חסד, הוא (לא כפשוטו, ח"ו, אלא) בנוגע לעבודת האדם בחיי הנשמה בגוף לאורך ימים ושנים טובות בטוב הנראה והנגלה (כנ"ל ס"ד); ובפרט לאחר שכתב אירע גם כפשוטו

65 ובפרט שהענין ד, הקיצו ורננו שוכני עפר" נקל יותר אצל אלו שנעשו, "שוכני עפר" וה-עתה, שרוח הנפש שורה עדיין על הגוף (כידוע פטי החילוקים בזה בנוגע לשלשה שבעה ושלושים כו' (ראה שה"מ תרנ"ט ס"ע כ"א).

66 ראה יומא ה, ב: "לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ומשה עמהם", שמוה מוכח שצדיקים קמים לתחי' מיד.

67 ראה זח"א קמ, א.

68 ראה תו"ת ר"פ ויחי. המשך וככה תרל"ז פ"ז ואילך. ועוד.

69 ראה בארוכה שה"ש תשנ"ב ח"א ע' 28 ואילך. וש"נ.

לצורך תוספת וחיידוש החיות בתור נשמה בגוף - בתחיית המתים, שאז יהיו חיי הנשמה בגוף⁷⁰ חיים נצחיים.

וימתק יותר שבסיום מסכת כתובות⁷¹ (לאחרי ההקדמה ד, מת בערב שבת כו" קרוב לסיום המסכת, כנ"ל סו"ג) מדובר אודות תחיית המתים⁷² - "עתידין צדיקים שמבצבצין ועולין בירושלים . . עתידין צדיקים שיעמדו במלבושיהן⁷³ ק"ו מחטה כו", נשמות בגופים גשמיים בעוה"ז הגשמי, שכל הענינים שבו יהי' אז בתכלית השלימות, כמו, "עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים . . שתהא כשתי כליות של שור הגדול" (כהמשך הסוגיא).

ועפ"ז י"ל הפירוש ד, מת בערב שבת סימן יפה לו":

61 ובאופן שהנשמה ניוונית מן הגוף (המשך וככה תרל"ז פפ"ח ואילך. וראה שה"ש תשנ"ב ח"א ע' 19-118 (לעיל ע' 71-2). וש"נ).

62 ק"א, ב.

63 להעיר שהזמן דתחיית המתים הוא בערב שבת* - "לעת ערב זהו יום ששי שהוא ערב השבת שאז הומן לקיימא מתיי . . לעת צאת השואבות אלו הם תלמידי חכמים השואבים מימי של תורה שהוא עת לצאת ולהתנער מן העפר" (זח"א קכו, סע"ב ואילך (במדרש הנעלם)).

64 להעיר מהשייכות לרבי - ש, אמר רבי לבניו מעטו בתכריכין שעתידים צדיקים שיעמדו בלבושיהן** (ירושלמי שבהערה 12 - הובא בתוס' כאן).

* ויש לומר, שמעין זה הי' אצל רבי - ש, כל בי שמי (ערב שבת) הוה אתי לבית" (כתובות קג, א), "בבגדים חמודות שהי' לובש בשבת ולא בתכריכין . . ופוסר את הרבים ידי חובתן בקידוש היום, ולא כשאר המומים שהם חפשי מן המצוות כו" (ספר חסידים ס"י תתשכט) - ע"ד ובדוגמת תחה"מ (וראה שוה"ג שלאח"ז).

* וגם בבואו לביתו בערב שבת. הי' נראה בבגדים חמודות שהי' לובש בשבת ולא בתכריכין.

שבט, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלמות עבודתו) של המשלה, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (כמדובר לעיל⁷⁴), בודאי שיש בזה לימוד והוראה, "החי יתן אל לבו"⁷⁵, ובפרט בקשר להמשך עבודת השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לכל דורו בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה.

ובהתאם לכך יש להתעכב על הלימוד וההוראה משמו של הנפטר, כולל גם שם המשפחה⁷⁶, כדלקמן.

ז. בב' שמותיו - "משה יצחק" - מרומזת לכל לראש ההתקשרות לכ"ק מו"ח אדמו"ר: "משה" - "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁷⁷, משה רבינו שבדורנו, ו"יצחק" - שמו השני של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ע"ש השמחה והשחוק (כ"ל השומע יצחק ל⁷⁸), שעיקרה ושלמותה בהגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו (גואל ראשון הוא גואל אחרון⁷⁹), כמ"ש⁸⁰, "אז ימלא שחוק פינו", כשיאמרו ליצחק דוקא, "כי אתה אבינו"⁸¹.

(אצל יחידי סגולה⁸⁰), ה"ז מספיק (ה"ד והותר") כדי להוציא י"ח כל שאר בני"ב (בנוגע לפשטות המאורע ה"ו), ובמילא יהי' אצלם ענין זה רק בעבודה הרוחנית, לאורך ימים ושנים טובות, עד לחיים נצחיים (ללא הפסק כלל) דלעתיד לבוא.

*

ו. האמור לעיל קשור במיוחד עם המאורע ד"מת בערב שבת" כפשוטו⁸² בערב שבת זה.

ובהקדמה - שעם היותו מאורע פרטי אצל יחיד מישראל, הרי [נוסף לכך שכאו"א מישראל הוא "עולם מלא"⁸², וכאו"א מישראל הוא חלק וקשור עם כלל ישראל, "קומה אחת שלימה"⁸³] מדובר אודות חסיד ומקושר לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ששלחו ומסר על ידו הקמת וניהול מוסדות של הפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, ובמילוי שליחות זו היתה התעסקותו כל משך ימי חייו עד ליומו האחרון - ערב ש"ק מברכים חודש

(70) שאצלם באה העבודה הרוחנית ד"מת בערב שבת" (בגמר ושלמות עבודתם בחיים היותם בעלמא דין) גם בגשמיות - ע"ד שמצינו בהתמימות דשנותיהם של צדיקים, "כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים" (בר"ר רפנ"ח), "הקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום" (ר"ה יא, א. וש"ג), שאצל יחידי סגולה באה התמימות הרוחנית גם בגשמיות, כמו משה רבינו, ש"בשבעה באדר מת* ובשבעה באדר נולד" (מגילה יג, ב. וש"ג), ועד"ו אדמו"ר האמצעי, שיום הולדתו ויום הסתלקותו בט' כסלו (היום יום ט' כסלו. ובכ"מ).

(71) פטירת הרה"ח וכו' ר' משה יצחק ע"ה העכט (המו"ל).

(72) כמארז"ל, "לפיכך נברא אדם יחידי כו' עולם מלא", "שמאדם א' נברא מילאו של עולם" (סנהדרין לו, סע"א ובפרש"י).

(73) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(* בערב שבת (כנ"ל הערה 2).

(74) בשליחות שלפנו⁷⁴ - נדפסו בסה"ש תשנ"ב ח"א ע' 264 (לעיל ע' 208) ואילך.

(75) כנ"ל הערה 45.

(76) דאף שהוא שם לע"ז, הרי ידועה הנהגת גדולי ישראל, אדמו"רי פולין, שהיו למדים הוראה בעבודת ה' גם מענינים ושמות בשפת המדינה, ועד"ו מצינו גם אצל נשיאי חב"ד, שאף שעיקר ענינם הוא בלימוד והפצת תורת החסידות, ע"י אמירת מאמרי חסידות, וכן בנגלה דתורה, מ"מ, מזמן לזמן היו מבראים לימוד והוראה מעניני העולם כו'.

(77) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). וראה בר"ר פנו"ז.

(78) וירא כא, ו.

(79) ראה שמור"ר פ"ב, ד. וח"א רנג, א. לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

(80) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

(81) ישע"י סג, טז. וראה שבת פט, ב.

עוד אלא שגם ההוספה נעשית באותו אופן כמו העבודה המוכרחת (ק"כ שנה):

ישנם כאלה שלאחרי שעוסקים בעבודתם משך זמן ארוך וזוכים לראות פרי טוב בעמלם, חושבים שכבר הגיע הזמן לנוח מגודל היגיעה בעבודתם, ובמילא מחכים כבר לגמר וסיום העבודה (ועד להשלימות בזה - בימות המשיח).

וישנם כאלה שגם לאחר שלימות העבודה הפצים ומשתדלים להוסיף עוד יותר, אבל אעפ"כ, אין זה באותו אופן כמו העבודה המוכרחת, כי אם כמו ענין של הוספה.

והשלימות האמיתית מודגשת בחיבור ב' השמות משה ויצחק - שגם ההוספה (לאחרי שלימות העבודה) בהמשך העבודה לאורך ימים ושנים טובות (ועד לק"פ שנה, כשני חיי יצחק), היא, באותו אופן כמו העבודה המוכרחת (לפני שלימות העבודה, ועד להשלימות דק"כ שנה) - כפי שרואים בהנהגתו של הנפטר שלא הסתפק בשלימות הקיימת כבר, אלא המשיך לעסוק בכל עניני העבודה באותו מרץ, חיות ושמוחה (כמודגש גם בהשם "יצחק", ע"ש השמחה) כל ימי חייו, עד ליומו האחרון (כנראה מהשאלות בעניני גיהול המוסדות שהגיעו לכאן גם בימים האחרונים).

ה. ויש להוסיף הרמז גם בשם המשפחה ("העכט") - שם של דג, אשר, עם היותו דג טורף, יש בו חידוש שהוא דג טהור⁸⁶, ויתירה מזה, שחיבה יתירה

86) ויומתק יותר ע"פ הידוע טבעו של דג זה, שפיו פתוח, והדגים הקטנים נכנסים (מאליהם) לתוך פיו*, ובמילא אין בו טבע האכזריות דבעלי חיים טורפים שנאסרו באכילה.

(* להעיר מפרד"א (פ"ט) בנוגע ללוינת: הוא פותח פיו והתינון הגדול שבא יומו להאכל ברוח נוס ונכנס לתוך פיו של לוינת* (וראה לקמן סוס"ט).

ויש להוסיף בתוכן ב' השמות - בקשר ובשייכות לעבודתו במילוי השליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר:

מהחילוקים שבין משה ליצחק - שמשנה חי מאה ועשרים שנה, כמ"ש⁸², "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", "היום מלאו ימי ושנותי", מילוי ושלמות חיי האדם ("והיו ימי מאה ועשרים שנה"⁸³) ועבודתו עלי אדמות; ויצחק חי מאה ושמונים שנה⁸⁴, תכלית השלימות דאריכות ימים ושנים יותר משאר האבות (יעקב שחי קמ"ז שנה, ואפילו אברהם שחי קע"ה שנה)⁸⁵.

והחיבור שניהם (בשמו של אדם אחד) - מורה על ההוספה בשלימות העבודה (ק"כ שנה) ע"י אריכות ימים (ק"פ שנה), ולא

82) וילך לא, ב ובפרש"י.

83) בראשית ו, ג.

84) וישלח לה, כח.

85) ואף שגם אברהם ויעקב היו צריכים לחיות ק"פ שנה, אלא שבגלל סיבה צדדית (לכאורה) נחסרו שנותיהם (בנוגע לאברהם - ראה פרש"י לך לך טו, טו, תולדות כה, לו, ובנוגע ליעקב - ראה מדרש הובא בדעת זקנים מבעה"ת ויגש מז, ח], הרי, ע"פ הידוע ש"כל דבר אף שהוא הכרחי לכאורה הכל ככוונה כו" (צפע"נ עה"ת ר"פ מטע"י), יש לומר, שאצלם היתה שלימות ואריכות ימים במספר שנותיהם בפועל (קע"ה דאברהם* וקמ"ז דיעקב)**.

(* ומודגש ביותר בהטעם דחסרון חמש שנים משנותיו ובשביל שתהי' אצלו "שיבה טובה" - שבסיבת החסרון מודגשת השלימות דאריכות ימים שמתבטאת בה"שיבה טובה".

** נוסף לכך שבשנים אלו השיגו השלימות שהשיג יצחק במשך ק"פ שנה (ע"ד שמצינו בירושלמי (ברכות פ"ב ה"ח) בנוגע לר' בון), כמודגש ביעקב, שאף שאמר לפרעה "מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו (בטובה) את ימי שני חיי אבותי" (ויגש מז, ט ובפרש"י), הרי, ב"יז (טוב) שנותיו האחרונות שגל ידם נעשו "כל ימי בטובה" (תדב"א"ר פ"ה), נכללת גם השלימות דק"פ שנה, ש"השיגו את ימי שני חיי אבותי".

השבת⁹⁵ ("מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"⁹⁶) - ע"פ מארוז⁹⁷, "זכור מלפניו ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש, משל לזאב שהוא טורף מלפניו ומלאחריו" - שבוה מרומז הסך-הכל (גמר ושלמות) של כללות העבודה (טירחא) דששת ימי המעשה בביורר והעלאת עניני החול שבעולם, שגם הם עולים ונכללים בקדושת יום השבת (הוספה מחול על הקודש), ולכן, הכנת הדגים (העבודה דזאב טורף) היא בערב שבת, ואכילתם ביום השבת (זמן המנוחה שלאחרי העבודה דזאב טורף).

ועפ"ז יש להוסיף בביאור ה"סימן יפה" ד"מת בערב שבת" - שמורה על גמר ושלמות העבודה בביורר עניני העולם ("זאב יטרף"⁹⁸), ולכן "נכנס למנוחה מיד".

ט. והלימוד וההוראה ממאורע הנ"ל - "החי יתן אל לבו":

לכל לראש - שגם לאחר פטירתו צ"ל המשך קיום והרחבת המוסדות (שעסק בהם בשליחותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר), ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז, באופן של תוספת וחיידוש החיות - "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (כנ"ל ס"ה),

95) להעיר משבת קיט, א: "רבא מלח שיבוטא" (וע"פ מ"ש בספרי הטבעיים - שייך דג זה למשפחת הדגים הנקראים בשם "שיבוטא"). - ולהעיר מהשייכות (לושבת מברכים) חודש שבט.

96) ע"ז ג, סע"א.

97) מכילתא יתרו כ, ת. וראה לקו"ש חט"ז ע' 231 ואילך. וש"נ.

98) ראה אוה"ת יתרו ס"ע תתקכט ואילך: "בנימין הי' צדיק גמור ומת רק בעטיו של נחש" א"כ בירר נה"ב שלו להפריד ממנה כל הרע, זהו כמשל הזאב שטורף כו".

(* להעיר מהשייכות ל"מת בערב שבת" - עיון יעקב שבהערה 2.

נודעת לו בנוגע להחייב⁸⁷ דאכילת דגים ביום השבת:

דגים - "מים מכסים עליהם ואין עין הרע שולטת בהם"⁸⁸, ודוגמתו ב"זרעו של יוסף", כולל ובמיוחד זרעו (תלמידיו ושלוחיו) של יוסף שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנאמר בהם⁸⁹ "וידגו לרוב בקרב הארץ"⁸⁸.

ודג טורף - ע"ד מ"ש⁹⁰ "בנימין ואב"י יטרף", טרף דקדושה⁹³, שקאי על כללות העבודה דביורר והעלאת ניצוצות הקדושה שחוטפים מעניני העולם ומעלים אותם לקדושה, כמרומז גם בהגימטריא ד"טרף", רפ"ה בתוספת א', שרומז על רפ"ה ניצוצים⁹⁴ שנפלו בשבה"כ דתהו, שביוררם ועלייתם לקדושה היא ע"י המשכת וגילוי האל"ף, אלופו של עולם.

ויש להוסיף בביאור הקשר והשייכות לערב שבת, זמן הכנת הדגים ליום

87) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרמ"ב ס"ב. שם ס"ז ובקו"א (ד).

88) ברכות כ, סע"א.

89) יחי מח, טז.

90) שם מט, כז.

91) להעיר מהשייכות דבנימין ליוסף* (כ"ק מו"ח אדמו"ר) - צדיק עליון וצדיק תחתון (ראה חט"א קנ"ג, ב. תו"א תרומה פ, ד. לקו"ת ראה כה, ד ואילך. לקו"ש חכ"ה ס"ע 281 ואילך. וש"נ).

92) להעיר ממארוז"ל (הולין קכו, א) "כל שיש ביבשה יש בים", ובנדוד"ד, שדג טורף הוא דוגמת הזאב ביבשה. - ויומתק יותר שדג זה ("העכט") נקרא גם בשם "זאב הים" (ראה קיצושו"ע סמ"ו סמ"ג).

93) ראה אוה"ת וחי תטו, א ואילך. לקו"ש

שם ע' 282. וש"נ.

94) ולהעיר, שרפ"ח עם הכולל בגימטריא "טרף" (ראה סה"מ תרס"ז ע' גא. וש"נ).

(* נוסף לכך שסמך ברכת בנימין ל"איש אשר ברכתו ברוך אותי", ש"כללן כולם בכל הברכות" (שם, כח ובפרש"י. וראה לקו"ש שם הערה 68).

ועוד ועיקר - שהמאורע ד,מת בערב שבת" מהוה, "סימן יפה"¹⁰³ (אם עדיין יש צורך ב,סימנים") שכבר נגמרה ונשלמה עבודת השליחות דבירור וזיכוך עניני החול באופן ד,זאב יטרף" ע"י, זרעו של יוסף" (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) שנמשלו לדגים, והכל מוכן לסעודה¹⁰⁴, הסעודה דלעתיד לבוא (ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"), שבה תהי' תכלית השלימות דאכילת הדגים¹⁰⁵ (לאחרי שלימות ההכנה בערב שבת) - „מבשרו¹⁰⁶ של לויתן"¹⁰⁷, וכן שור הבר¹⁰⁸ ויין המשומר.

(103) ומ"ש „סימן יפה לו" - אין זה רק בתור איש פרטי, אלא גם בתור חלק מכלל התלמידים והשולחים דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

(104) להעיר ממארו"ל (סנהדרין לח, א) „אדם נברא בערב שבת . . . כדי שיכנס לסעודה מיד" („שימצא הכל מוכן ויאכל מאשר יתפוץ" - פרש"י).

(105) להעיר גם מהשייכות דדגים לה, „סימנים" דימות המשה - כמארו"ל (סנהדרין צה, א) „אין בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא" (ובחדא"ג מהרש"א: „לפי שכבר גלו כל הדגים מא"י לח"ל כדאיאת במדרשות (פתחתא דאי"ר בסופה), אמר בעת הגאולה שיהי' מפלה למצרים יבקש שם דג לחולה ולא ימצא שם לפי שיחורו הדגים לא"י").

(106) ב"ב עה, א.

(107) להעיר ממ"ש (תהלים קד, כו) „לויתן זה יצרת לשחק בו" - שהו"ע השחוק והתענוג למעלה מכללות העבודה דבירור העולם (ראה תו"א תולדות יו, ד. לקו"ת נשא כב, א. יהל אור עה"פ (ס"ע תה ואילך)), שזהו תוכן הענין ד,זאב יטרף".

(108) לאחרי ש,לויתן נותץ בסנפיריו ונחרו" (ויק"ר פי"ג, ג) - ששחיטה זו תהי' מותרת לעתיד לבוא* כיון ש,חידוש תורה מאתי תצא" (ויק"ר שם. וראה בארוכה שה"ש תנש"א ח"ב ע' 566 ואילך).

(* להעיר מהשקו"ט בנוגע ללויתן אם הוא דג טהור גם בזמן הזה או שיטהר לעתיד לבוא (ראה חולין טז, ב ובחדא"ג מהרש"א. ירושלמי שבת ס"ט ובשירי קרבן שם. ויק"ר ספכ"ג).

ובפרט ע"י בני ביתו ומשפחתו שיחיו, „זרעו" כפשוטו, „זרעו בחיים", מתוך הוספה בכל עניני חיים, ברוחניות ובגשמיות, נשמה בריאה בגוף בריא, לאורך ימים ושנים טובות, עד מאה ועשרים שנה (כשני חיי משה), ויתירה מזה, עד מאה ושמונים שנה (כשני חיי יצחק).

וכיון שהתחלת כל הענינים היא בתורה, „משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו' והעמידו תלמידים הרבה"⁹⁹ - יש להציע ולעורר „מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹⁰⁰ ע"ד התחלת ההוספה בקיום והרחבת המוסדות הנ"ל ע"י הוצאה-לאור (לקראת ה,שלושים") קובץ חידושי תורה¹⁰¹ (כולל - דברי התעוררות בעניני תומ"צ, וגם בשפת המדינה), בהשתתפות תלמידי המוסדות הנ"ל, בני משפחתו, קרוביו וידידיו וכיו"ב, ובקובץ זה יפרסמו גם שמותיהם של התומכים והמסייעים שבודאי יתמכו ויסייעו עוד יותר לקיום והרחבת המוסדות הנ"ל, ש,מצוה לפרסם עושי מצוה"¹⁰² - שע"ז יתוסף עוד יותר בהענין ד,מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", באופן של „מוכרת נצח", שע"ז ממהרים עוד יותר את השלימות האמיתית ד,נצח" (ללא צורך ב,מוכרת נצח", בחיים נצחיים שלאחרי התחי'.

(99) אבות רפ"א.

(100) ראה שבת קג, א.

(101) ובפרט שעיקר הענין ד,מת בערב שבת" בעבודת האדם הו"ע השיגה באופן שהנשמה שואבת חיים לצורך תוספת וחידוש החיות בלימוד התורה (כנ"ל ס"ד) - כבערב שבת זה, שניתוסף בלימוד התורה, בנגלה דתורה ובפנימיות התורה, ע"פ תורת חסידות חב"ד, בסמיכות ובקשר ובשייכות להמאורע ד,מת בערב שבת", ובפרט בכיבור פרטי הענינים שבמארו"ל זה („מת בערב שבת סימן יפה לו"), כנ"ל בארוכה.

(102) שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. וראה מג"א או"ח סקנ"ד סקכ"ג. רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג.

דורנו (בעל ההילולא דהעשירי בשבט) בראשם ובראשנו – כל בני שבדורנו זה, נשמות בגופים, חיים נצחיים (ללא הפסק ח"ו), ובאים כולם יחד, ביחד עם הבתי כנסיות ובתי מדרשות ובתי מעשים טובים (כולל מוסדות הנ"ל כפשוט) שבחוץ לארץ¹¹², לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש השלישי (והמשולש), תיכף ומיד ממש.

(112) ראה מגילה כט, א.

ויה"ר והוא העיקר שלא יצטרכו ל"סימנים"¹⁰⁹ על גמר ושלימות מעשינו ועבודתינו וההכנה לגאולה, כיון שתיכף ומיד ממש – ביום הש"ק זה – בא משיח צדקנו, ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר"¹¹⁰, והוא (שנעשה שוכן עפר בערב שבת זה¹¹¹) בתוכם, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא

(109) ובודאי לא סימנים מסוג הנ"ל ח"ו, כיון שכבר יצאו י"ח, ומכאן ולהבא תהי' אריכות ימים ושנים טובות לכאו"א מבני שליט"א.

(110) ישעי' כו, יט.

(111) ראה לעיל הערה 65.

לזכות

הוד כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח שי' לעולם ועד

מתוך חיים נצחיים טובים מתוקים ושמחים

בלי הפסק בינתיים

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,

חסידיו ומכלל ישראל,

וינהיג את כולנו מתוך בריאות הנכונה,

ויעלה תיכף ומי"ד ממ"ש את כל בני שליט"א

קוממיות לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה,

והעיקר תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ועד התמימים להפצת ה"דבר מלכות"

1347-225-1928